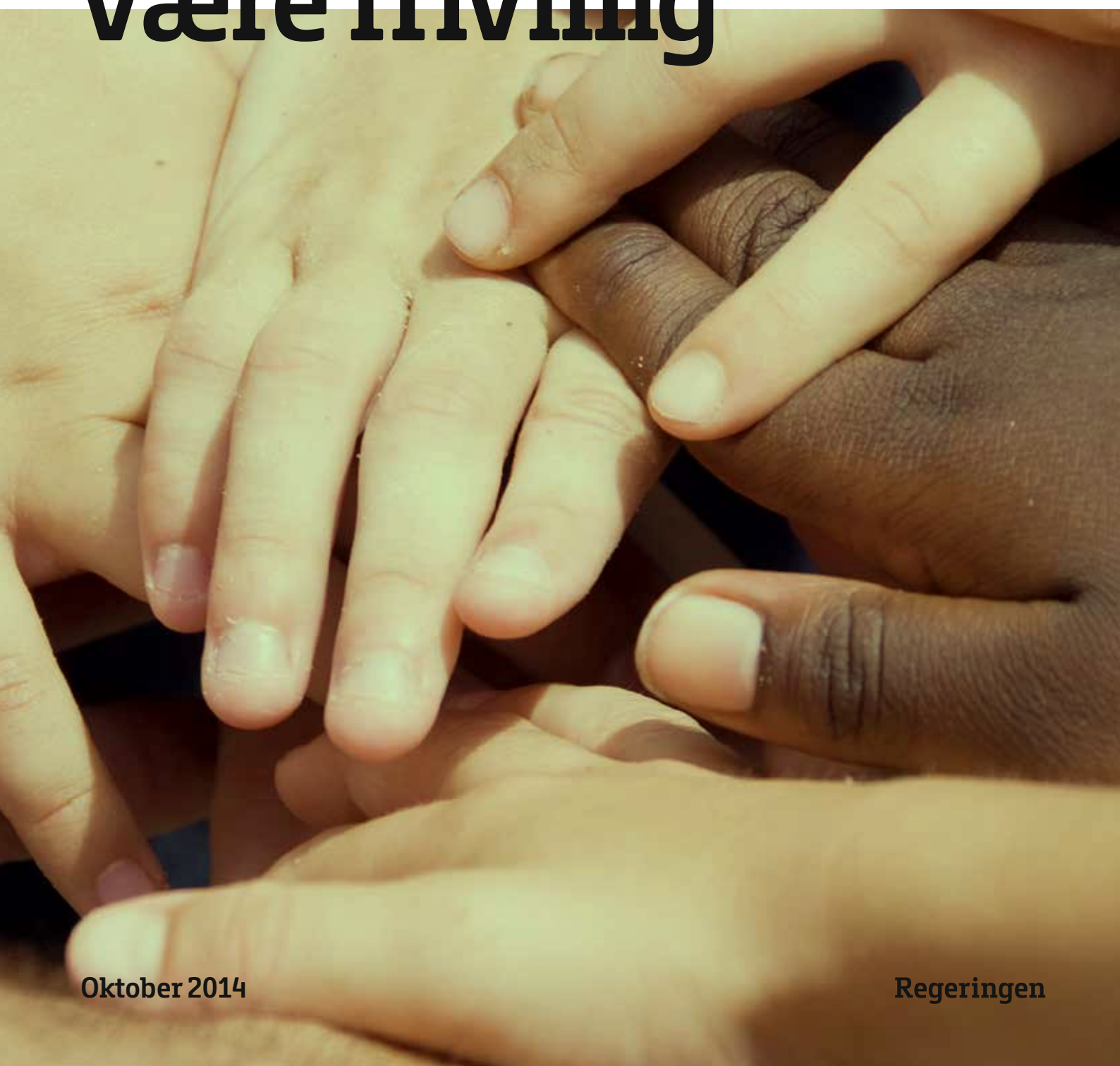

Lettere at være frivillig

LETTERE AT VÆRE FRIVILLIG I DANMARK

Frivillige gør en stor og betydningsfuld indsats i det danske samfund. Regeringen anerkender den indsats, som tusindvis af frivillige over hele landet gør hver dag. I dag er 43 procent af den danske befolkning frivilligt engagerede – for eksempel som træner i den lokale boldklub, som besøgsven for ældre, som skoleonkel eller -tante eller som frivillig hjælper i køkkenet på et lokalt værested for hjemløse.

Regeringen ønsker at skabe et Danmark, der hænger endnu bedre sammen. Et velfungerende velfærdssamfund kræver ikke blot en stærk privat og offentlig sektor. Det kræver også en stærk frivillig sektor. Gennem frivilligt engagement skabes solide fællesskaber på tværs af generationer og social baggrund.

Der er allerede gennemført en række tiltag, der bidrager til at gøre det lettere for den enkelte at være frivillig. Foreninger og organisationer kan nu eksempelvis søge efter frivillige i den webbase-rede jobportal www.frivilligjob.dk, hvor også borgere kan søge efter netop den frivillige indsats, som matcher dem. Unge på ungdomsuddannelserne, der ønsker at udvikle deres kompetencer gennem en frivillig indsats, får støtte til at finde den frivillige indsats, der giver mening for dem. Og der afsættes hvert år økonomiske midler til de frivillige i kommunerne og i en række statslige puljer. For eksempel udbetalte kommunerne i 2012 156,2 mio. kr. i støtte til frivillige sociale indsatser efter servicelovens § 18.

Samtidig er rammerne for samspillet mellem de frivillige og det offentlige styrket. For at bidrage til et endnu bedre samarbejde på tværs har regeringen sammen med repræsentanter for den frivillige verden formuleret et nyt charter for samspillet mellem det frivillige Danmark og det offentlige. Charteret er udtryk for en klar politisk vision og udstikker rammer og værdier for den fortsatte udvikling af et stærkt og ligeværdigt samarbejde mellem den frivillige verden og det offentlige. Og lokalt etableres der løbende frivilligcentre. I dag er der etableret 54 lokale frivilligcentre, der både fungerer som fælles indgang for borgerne til det lokale foreningsliv, og som kan koordinere det lokale foreningslivs dialog med kommunen.

Den frivillige indsats er noget helt særligt, netop fordi den først og fremmest er baseret på virkelyst og engagement. På ønsket om at gøre en forskel. Den drivkraft, som de frivillige har, må ikke svækkes af unødvendigt besvær med regler og procedurer. De frivilliges vilkår skal styrkes – ikke svækkes af unødigt bøvl og bureaukrati.

Regeringen har lyttet til, hvor den frivillige verden peger på udfordringer og barrierer for frivillighed. Derfor præsenterer regeringen 10 konkrete initiativer, som skal gøre det lettere at være frivillig i Danmark. De 10 initiativer strækker sig over en række forskellige områder og er blevet til på baggrund af indspil fra den frivillige verden.

Regeringens 10 initiativer er:

Initiativ 1: Bedre vilkår for frivillige på overførselsindkomster

Frivillige på dagpenge og efterløn oplever, at reglerne for, hvornår de kan udføre en frivillig indsats uden at blive trukket i deres ydelser, er komplicerede og svære at forstå. Nogle fortæller, at de ikke tør melde sig som frivillige, fordi de er bange for, at det går ud over deres indtægtsgrundlag.

Det er vigtigt for regeringen, at ledige og efterlønsmodtagere kan bidrage med en frivillig, ulønnet indsats uden fradrag i deres ydelser – så længe den frivillige indsats ikke erstatter lønnet arbejdskraft, ikke udføres på det almindelige arbejdsmarked og ikke forlænger ledighedsperioden for den ledige.

Derfor vil regeringen justere reglerne og udvide muligheden for at arbejde frivilligt i frivillige organisationer fra de nuværende fire timer til 15 timer om ugen. Dermed vil ledige og efterlønsmodtagere i højere grad kunne bidrage med en frivillig indsats uden fradrag i deres ydelser. Udvidelsen gennemføres i en toårig forsøgsperiode, som evalueres.

Regeringen vil også samle de relevante informationer om reglerne på Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forholds hjemmeside, så det bliver klart for de frivillige, hvilke regler der gælder.

Initiativ 2: Undtagelse fra kravet om arbejdspladsvurdering for frivillige

Det skal være nemmere at inddrage frivillige i indsatsen i non-profit organisationer og foreningslivet. Derfor har regeringen i dette forår taget initiativ til, at udførelse af opgaver, der har karakter af fritidsaktiviteter for en non-profit eller almennyttig forening, undtages fra blandt andet APV-kravet.

For at undgå tvivl om, hvornår og hvordan der fremover skal udarbejdes en APV for de, der gør

en frivillig indsats, vil regeringen udarbejde vejledende retningslinjer og konkrete eksempler på, hvornår der skal udarbejdes en APV, og hvordan en sådan udarbejdes, til gavn for de frivillige foreninger, organisationer og virksomheder m.v., hvor der er frivillige, der gør en indsats.

Kendskabet til retningslinjerne udbredes samtidig via Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold og Kulturministeriets hjemmesider.

Initiativ 3: Større klarhed om arbejdsskade-forsikring for frivillige

Frivillige kan være i tvivl om, hvorvidt de er dækket af en arbejdsskade-forsikring, når de yder en frivillig indsats – og hvordan de i det hele taget skal forholde sig til forsikringsspørgsmålet, når de engagerer sig som frivillige. Det kan skabe usikkerhed og tvivl.

Regeringen vil derfor med målrettet information samlet på Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold og Kulturministeriets hjemmesider sikre, at det står klart for de frivillige, hvornår de er dækket af arbejdsskadesikringsloven, og hvornår de ikke er.

Initiativ 4: Styrkelse af løntilskud eller virksomhedspraktik i frivillige organisationer for udsatte ledige

For borgere, der af forskellige årsager er kommet langt væk fra arbejdsmarkedet, kan løntilskud eller virksomhedspraktik i en frivillig forening eller organisation være et godt og vigtigt skridt på vej tilbage til ordinær beskæftigelse. Det kan for eksempel styrke den lediges faglige, sociale eller sproglige kompetencer.

Regeringen vil derfor fremme, at udsatte ledige også kan indgå i arbejdsfællesskaber i frivillige foreninger og organisationer, hvor der kun er få ordinært ansatte.

Initiativ 5: Fjernelse af krav om uddannelse i fødevarehygiejne

Der er i dag et krav om, at medarbejdere i detailvirksomheder, som behandler fødevarer, skal gennemføre en særlig uddannelse i fødevarehygiejne. Det ligger ud over de krav om instruktion/uddannelse, som fremgår af hygiejneforordningen.

Det er regeringens holdning, at det er et supplerende krav til frivillige, som ikke styrker fødevarer- og forbrugersikkerheden nævneværdigt.

Regeringen har som en del af Vækstpakken 2014 besluttet at ophæve de gældende nationale regler om særlig uddannelse i fødevarehygiejne.

Ændringen vil betyde, at frivillige, som er engageret i en virksomhed, forening eller organisation, der har et socialt eller almennyttigt formål, og ikke et egentligt kommercielt sigte – for eksempel frivillige væresteder eller caféer for socialt udsatte – ikke skal tage en særlig uddannelse i fødevarehygiejne, men udelukkende er underlagt hygiejneforordningens krav om instruktion/uddannelse.

Initiativ 6: Uddeling af overskudsmad til velgørende formål

Samtidig med at der i disse år er et stigende fokus på hele verdens madspild, opstår der rundt omkring flere initiativer til uddeling af overskudsmad. Frivillige foreninger og organisationer har efterspurgt en løsning på, hvordan uddeling af overskudsmad kan foregå, uden at det går ud over fødevarerens sikkerhed.

Regeringen har med virkning fra sommeren 2013 skabt mulighed for, at fødevarer, som er uåbnede, opbevaret korrekt og fødevarerens sikkerhedsmæssigt i orden, kan leveres fra festivaller og lignende til andre fødevarevirksomheder til velgørende formål.

Initiativ 7: Lettere at indhente børneattester

I forbindelse med frivillige aktiviteter, hvor frivillige har kontakt med mindreårige under 15 år, skal der indhentes børneattester, som kan indeholde oplysninger om visse overtrædelser af straffeloven. Børneattesterne er vigtige, men det kan være en administrativ byrde for foreninger og organisationer at indhente dem.

Fra marts 2014 er det imidlertid blevet muligt for frivillige foreninger, organisationer og andre at bestille og modtage attesterne digitalt, hvilket er en administrativ lettelse. Ordningen forudsætter, at de frivillige har accepteret at kommunikere digitalt med det offentlige.

Regeringen har endvidere sikret målrettet information om de nye muligheder hos alle relevante ministerier blandt andet via ministeriernes hjemmesider.

Initiativ 8: Lettere at indberette gevinstafgift

Når en frivillig forening for eksempel afholder en markedsfest med tombola, skal gevinster over et vist beløb indberettes til skattemyndighederne. Det kan være besværligt for de frivillige foreninger og organisationer.

Der er imidlertid nu indført it-løsninger til indberetning og betaling af gevinstafgift. De elektroniske løsninger gør det lettere og enklere at indberette og betale afgiften.

Regeringen vil sikre målrettet information om mulighederne for frivillige på Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold og Kulturministeriets hjemmesider.

Initiativ 9: Lettere at ansøge om støtte til frivillige sociale indsatser

Frivillige foreninger og organisationer oplever, at der er store forskelle kommunerne imellem i forhold til ansøgning om støtte fra de såkaldte § 18-midler. § 18-midler er de midler, som kommunerne støtter frivillige sociale aktiviteter på det sociale område med på baggrund af service-lovens § 18. Nogle oplever også, at det er vanskeligt at ansøge på tværs af kommunegrænser, og at det besværliggør projekter, hvor målgruppen for eksempel er unge fra flere forskellige kommuner.

Regeringen vil gøre ansøgningsprocessen lettere ved at stille et nationalt standard-ansøgnings-skema til rådighed. Det vil samtidig i et brev til kommunerne blive understreget, at ansøgningerne gerne må være til projekter, som går på tværs af kommunernes grænser.

Initiativ 10: Bedre samarbejde mellem den frivillige verden og kommuner

Den frivillige verden peger på, at samarbejdet med kommunerne kan være besværligt. Blandt andet oplever frivillige, at de ikke ved, hvor de skal henvende sig i kommunen. Frivillige oplever også, at der ikke altid finder en konstruktiv dialog

sted om rollefordelingen mellem kommunen og de frivillige.

Regeringen har taget initiativ til formuleringen af et nyt charter for samspillet mellem det frivillige Danmark og det offentlige, som understreger grundlæggende værdier og rammer for et godt samspil. Det nye charter blev offentliggjort i juli 2013 ved socialministeren, kulturministeren, sundhedsministeren og økonomi- og indenrigsministeren.

Med afsæt i det nye charter har regeringen i efteråret 2013 gennemført fem regionale møder, hvor det nye charter har været udgangspunkt for dialog mellem den frivillige verden og det offentlige om, hvordan charterets visioner kan konkretiseres og udmøntes lokalt. Ideer og erfaringer fra dialogmøderne er samlet i et idékatalog, der offentliggøres i oktober 2014.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold vil på ministeriets partnerskabs-møder med KL gå i dialog med KL om de barrierer, de frivillige oplever i forhold til samspillet med kommunerne. Kulturministeriet vil på ministeriets møder med KL's børne- og kulturudvalg indgå i en lignende dialog.

BAGGRUND

Regeringen ønsker, at det skal være lettere at være frivillig i Danmark. Derfor har regeringen bedt de frivillige selv om at fortælle, hvilke barrierer de oplever, og om at komme med forslag til løsninger. De mange input er samlet i 'Barriere- og løsningskatalog for frivilligområdet'.

De 10 initiativer i regeringsudspillet tager udgangspunkt i barriere- og løsningskataloget og dermed i de frivilliges egen beskrivelse af barrierer og løsningsforslag for frivillighedsområdet.

I udspillet er fokus på de statslige barrierer, der ifølge de frivillige er for den frivillige indsats. I alt adresserer udspillet halvdelen af de statslige barrierer, som de frivillige har peget på.

Herudover kan mange af de barrierer, som de frivillige har nævnt, imødekommes inden for de eksisterende rammer i kommunerne. Det handler om at holde fast i den positive kulturændring, der er i gang lokalt, hvor frivillige foreninger og aktive medborgere bidrager til velfærden.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold vil, som det fremgår af initiativ 10, gå i dialog med KL om barriererne på kommunalt niveau på ministeriets partnerskabsmøder med KL. Kulturministeriet vil på ministeriets møder med KL's børne- og kulturudvalg indgå i en lignende dialog.

Endelig kan der gøres opmærksom på, at Kommissionen på nuværende tidspunkt ikke er ved at fremsætte et initiativ om at ophæve den nugældende moms fritagelse, og at der således ikke er tale om en barriere i forhold til "EU overvejelse om fjernelse af moms fritagelse for frivillige", som det fremgår af input fra frivillige i forbindelse med barriere- og løsningskataloget.

OPFØLGNING

Der afholdes et dialogmøde mellem socialministeren og Frivilligrådet om "status for barrierer for frivillighed" medio 2015.

Lettere at være frivillig

2013/14 : 39

Henvendelse om udgivelsen kan i øvrigt ske til

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf.: 33 92 93 00

E-mail: sm@sm.dk

Elektronisk publikation

978-87-93214-31-6

Design af omslag

e-Types Daily

Foto

Colourbox

Web

Publikationen kan hentes på
www.sm.dk

Lettere at være frivillig